

Sote-sektorin kokonaisarkkitehtuuri tietoaarkkitehdin silmin - näkökulmia Napapiiriltä

Merja Tavajärvi-Mikkonen 20.1.2021

Sisältö

- Esittely ja tausta
- LapIT Oy
- Havaintoja ja näkemyksiä sote-sektorin kokonaisarkkitehtuurista
- Havaintoja alueellisen rakenneuudistushankkeen ja UNA:n näkökulmista

Esityksen sisältö on laadittu puolen vuoden havaintojen perusteella sote-alan KA:sta. Tiedot eivät välttämättä perustu täysin faktaan. Havainnot tehty Lapin alueella 😊

Esittely ja tausta

Tietoarkkitehti Merja Tavajärvi-Mikkonen, aloittanut LapIT:llä 8/2020.
- InHouse-yhtiöiden ylläpitämän UNA Arkkitehtuuritoimiston vastuuvetäjä

Työhistoria mm.

- Traficom, tietoarkkitehti 2 v
- Trafi, kehityspäällikkö (tiedonhallinta; asian-, asiakirja-, dokumentin ja rekisteritiedonhallinta) 4 v
- HALTK, asianhallinnan suunnittelija 4 v
- Rovaniemen koulutuskuntayhtymä, koulutussihteeri (hankinnat, markkinointi, arkistointi) 7 v

Koulutus mm.

- Sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinto, perusopinnot (25 op), Itä-Suomen yliopisto (meneillään)
- Tradenomi YAMK, Mikkelin AMK, Sähköinen asiointi ja arkistointi (2015)
- Tradenomi, Rovaniemen AMK, oikeustradenomi (2011)
- Asianhallinnan ja arkistoinnin AT, Kainuun ammattiopisto (2009)

Vapaa-aikana

- Noutajakoirat ja pystykorvat, metsästys, käsityö ja ulkoilu sekä monipuolinen maalaiselämä.

LapIT yrityksenä

- Omistajina 18 kuntaa, 6 kuntayhtymää, sekä 5 kuntaomisteisia osakeyhtiötä
- Strategia uudistettu vuonna 2019 vastaamaan omistaja-asiakkaiden tarpeita
  - Omistajien kumppani tiedonhallinnan, ICT-infra ja perustietotekniikan palveluihin
  - Tukemassa omistajien toiminnan kehittämistä (*kokonaisarkkitehtuuri, tiedolla johtaminen ja tiedonhallinta, toiminnan tietovirrat ja tietojärjestelmät*)
- Voittoa tavoittelematon, ei tappiollisia tilikausia 20 vuoden historian aikana

Liikevaihto-
ennuste 2020:

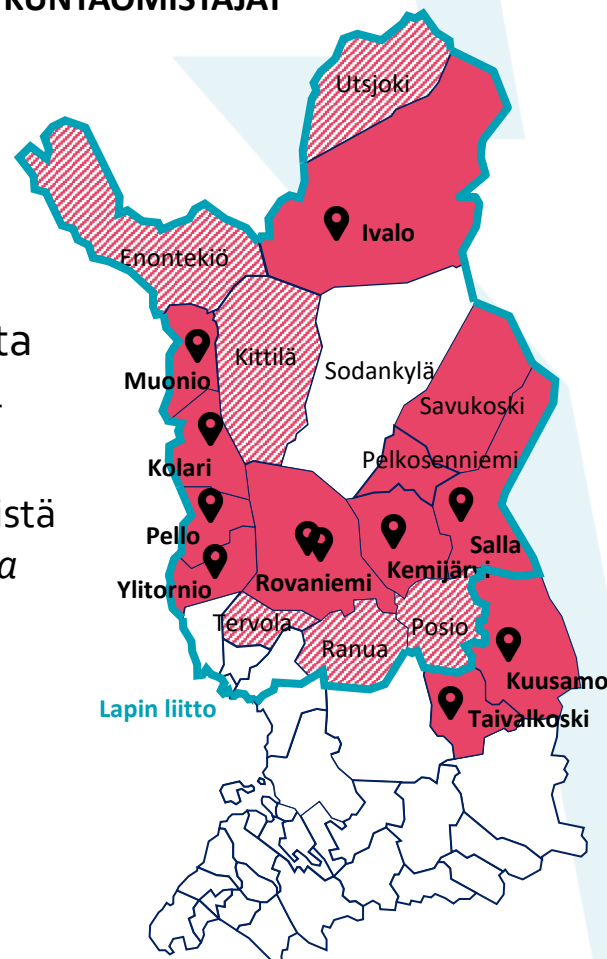
16.4 M€

Toteuma 2019:
15.8 M€

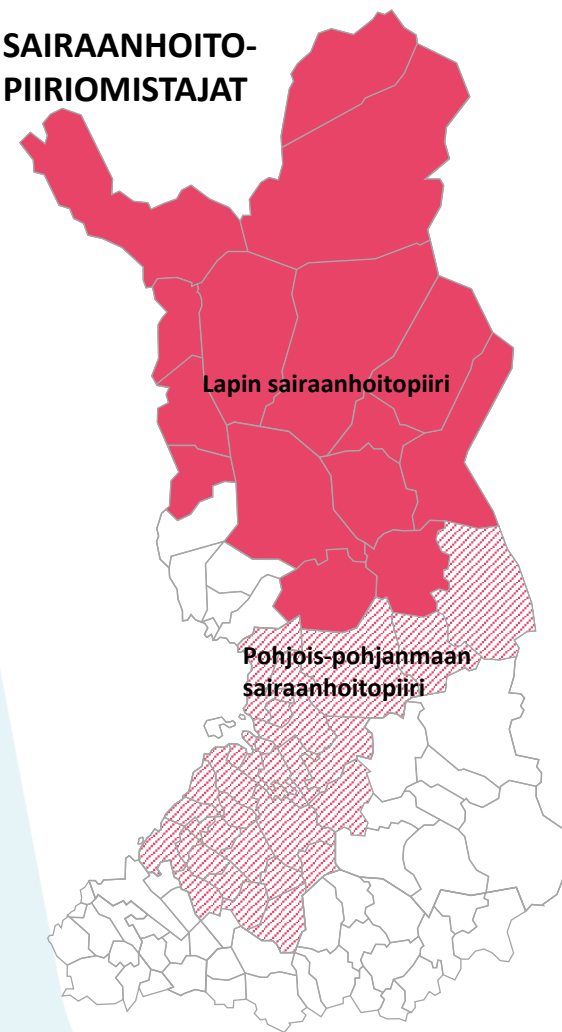
Henkilöstö
9/2020:

125 henkilöä

KUNTAOMISTAJAT

SAIRAANHOITO- PIIRIOMISTAJAT

■ LapIT omistaja-asiakas
Ulkoistanut ICT-infra ja
perustietotekniikan yhtiölle

▨ LapIT omistaja-asiakas

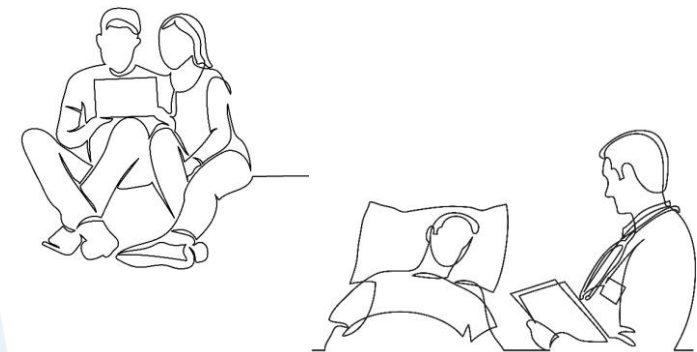
📍 LapIT toimipiste

Havaintoja ja näkemyksiä sote- sektorin kokonaisarkkitehtuurista

Ensiolettamukset sote KA:sta

- Kokonaisarkkitehtuurityötä on tehty jo pitkään ja sovellettavia arkkitehtuureja on olemassa – onko enää mitään tehtävää?
- Arkkitehtuuriasioita on paljon tehty ja arkkitehtuurista puhutaan paljon – sitä pidetään tärkeänä.
- Tietoarkkitehtuuria on tehty laajasti tukemaan tiedonhallintaa.
- Tiedonhallinnasta tiedetään laajasti alalla.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakas- ja potilastietojen kansallinen kokonaisarkkitehtuuri (STM)

Sosiaali- ja terveystietojen toisiokäytön kokonaisarkkitehtuuri (STM)

Itse- ja omahoidon kokonaisarkkitehtuuri (STM)

Lääkehoidon tiedonhallinnan kokonaisarkkitehtuuri (STM)

THL sote-tietoarkkitehtuurin ylläpitäjä (koodistot ym.) (THL)

THL Sosiaalihuollon asiakirjarakenteet (THL)

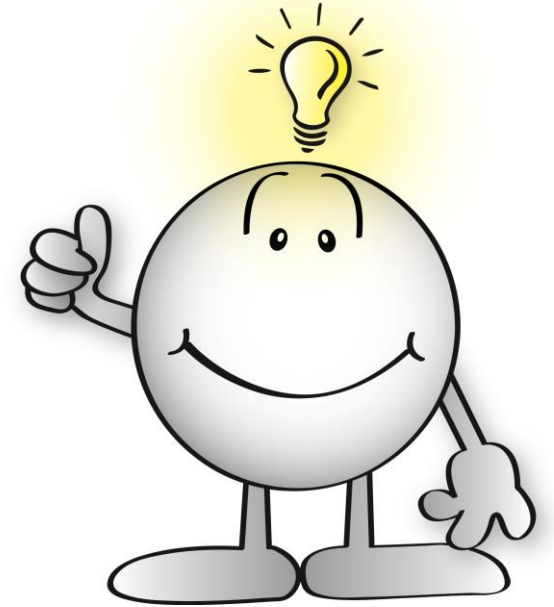
Kokonaisarkkitehtuurin kuvaus : Kehitetään ikäihmisten kotihoitoa ja vahvistetaan kaiken ikäisten omaishoitoa (VNK)

Poimintoja ohjaavista arkkitehtuureista sote-alalla

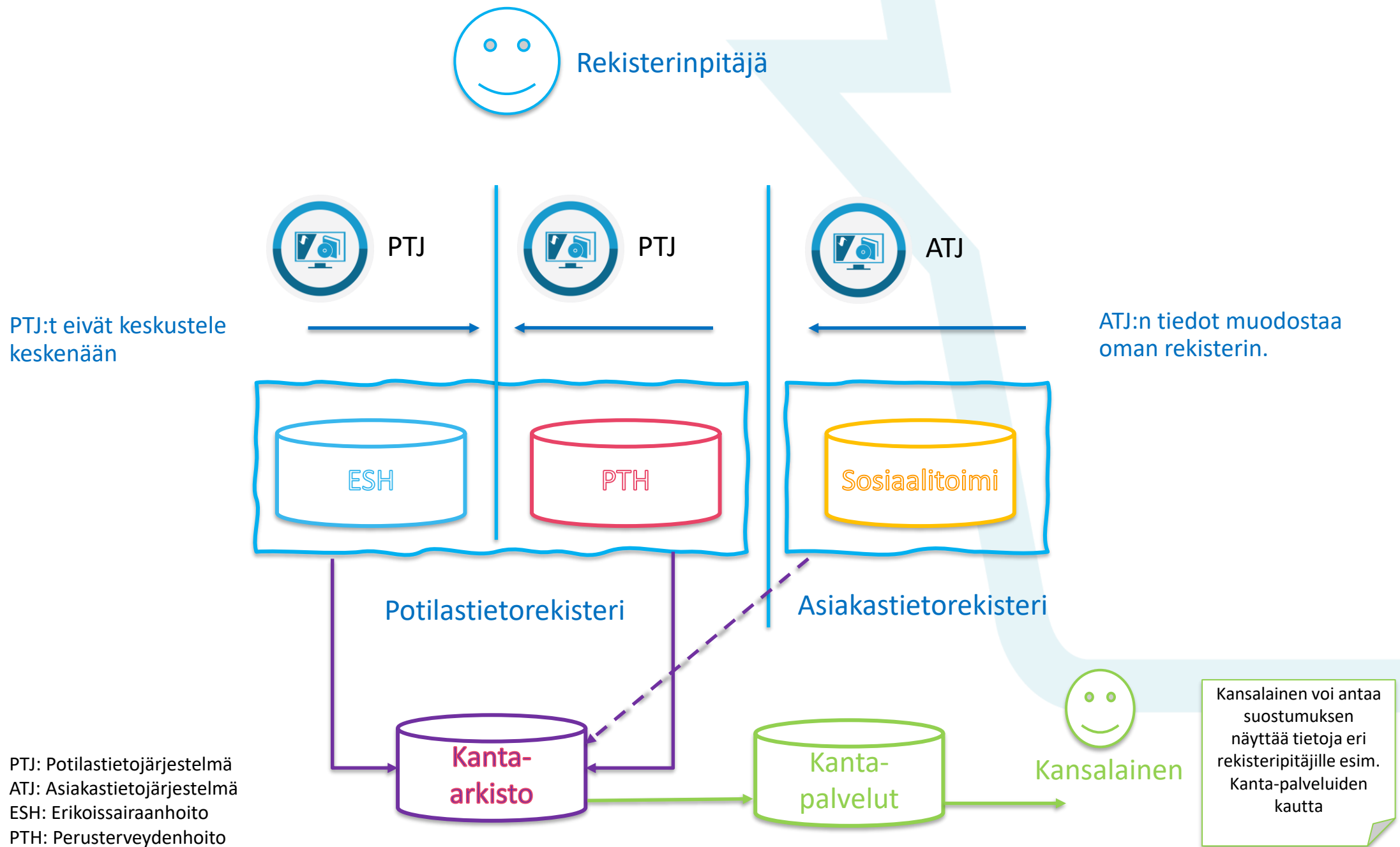

Havainnot puolen vuoden jälkeen

- Laaditut kokonaisarkkitehtuurit ovat hyvin ylätasoisia.
- Toiminnan tason toiminta-arkkitehtuuria on kuvattu hyvin vähän.
- KA keskittyy ensisijaisen tiedon käytössä lähinnä Kantaan meneviin potilastietoihin.
- Tietoarkkitehtuurin osalta keskitytään hyvin pitkälti potilaskertomustietoon mutta muuta tietoa ei juuri huomioida -> tärkeysjärjestys toki resurssien mukaan.
- Tietoarkkitehtuuri on onneksi hyvin keskeisessä asemassa, kuvaa ylätasolla tietojen rakennetta ja tarjoaa laajasti erilaisia yhteisiä koodistoja hyödynnettäväksi.
- Kaikki, jopa keskustelu on todella tietojärjestelmälähtöistä. Keskustelu on pitkälti sitä että mihin tietojärjestelmä taipuu, ei niin että mikä on toiminnan tarve.
- Tiedonhallinta keskittyy pääsääntöisesti asiakirjamuotoiseen tietoon, ensisijaisesti Kanta-arkistoon vietäviin asiakirjoihin.

Haasteet sote tiedon liikkumisessa

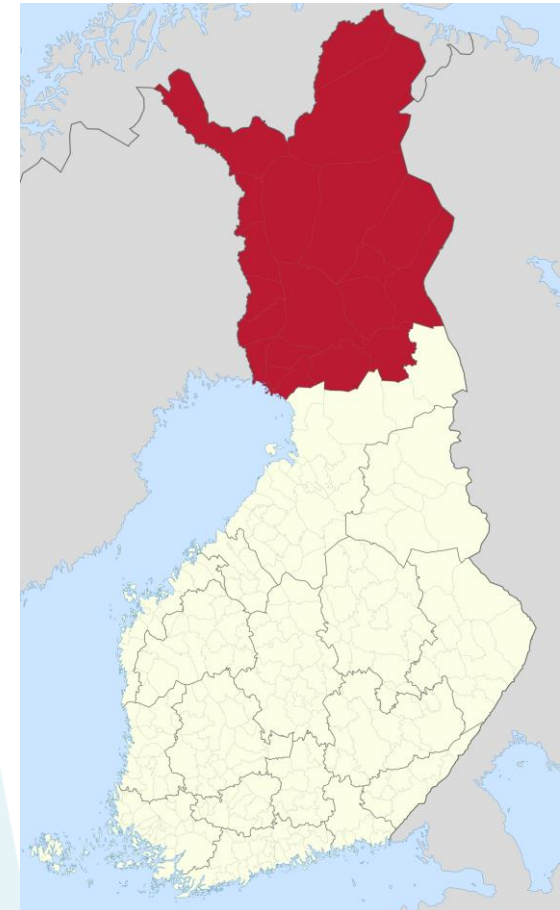

Havaintoja alueellisen
rakennemuutostushankkeen ja UNA:n
näkökulmista

Lapin alueen sote-uudistushanke ja KA - Havainnotjani

- Lapin alueella on 22 toimijaa jotka tuottavat alueellisesti sote-palveluita. Alueella toimii 2 sairaanhoitopiiriä. Kuulutaan OYS:in ERVA-alueelle.
- Arkkitehtuuria on kuvattu edellisen maakuntaudistuksen aikana aika laajastikin tietojärjestelmien osalta. Toiminta- ja tietoarkkitehtuuria ei ole kuvattu.
- Yhteistä mallinnuskäsikirjaa ei ole ollut ja kuvaustavat vaihtelevat "käsialan" ja työkalun mukaan.
- Uudessa rakenneuudistushankkeessa kokonaisarkkitehtuurityöstä on vasta päästy keskustelemaan kuinka se voidaan toteuttaa. Ajatuksena on ollut koordinoida ja tukea kuntia tiedonhallintamallin kanssa, jota kautta voitaisiin lähteä kokoamaan kokonaisarkkitehtuurikuvauksia.
  - Tukevat kyllä KA:n kuvausta mutta tulosten analysointi on usean toimittajan osalta haasteellista ilman samantasoisia KA-kuvauksia.
- Lapissa haasteena on pienet kunnat, pienet resurssit sekä pitkät välimatkat.
- Kansalliset KA:t ovat tiedossa mutta niitä pidetään hyvin ylätasoisena eikä niitä osata/pystytä soveltamaan toimintaan.

UNA Oy ja UNA yhteistyö

- UNA Oy on kehitys- ja asiantuntijayhtiö, joka koordinoi UNA-yhteistyötä ja palvelee toimivamman sote-tiedonhallinnan ekosysteemin kehittymistä
- UNA-yhteistyö on maakuntien ja julkisten sote-toimijoiden yhteinen keino tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantamiseksi. Yhteistyö perustuu osapuolten väliseen sopimukseen ICT-kehittämisyhteistyöstä
- UNA-yhteistyön on tavoitteena uudistaa sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmiä ja niiden kehittämisen ekosysteemiä vaiheittain. Lähtökohtana on, että sosiaali- ja terveydenhuollon tietojärjestelmät ja tiedonkulku saadaan palvelemaan asiakkaiden ja ammattilaisten tarpeita merkittävästi nykyistä paremmin.

UNA Ydin

UNA-ydin on yksilö- ja väestötason asiakkuustiedot kokoava tiedonhallinta- ja integraatoratkaisu, joka palvelee niin sote- järjestäjä- kuin -tuottajatasonkin toimintaa.

UNA Lomake

UNA-lomakepalvelu on kansallinen palvelu lausuntojen ja todistusten tuottamiseen ja tallentamiseen Kansalliseen potilastiedon arkistoon (vaiheistusasetus).

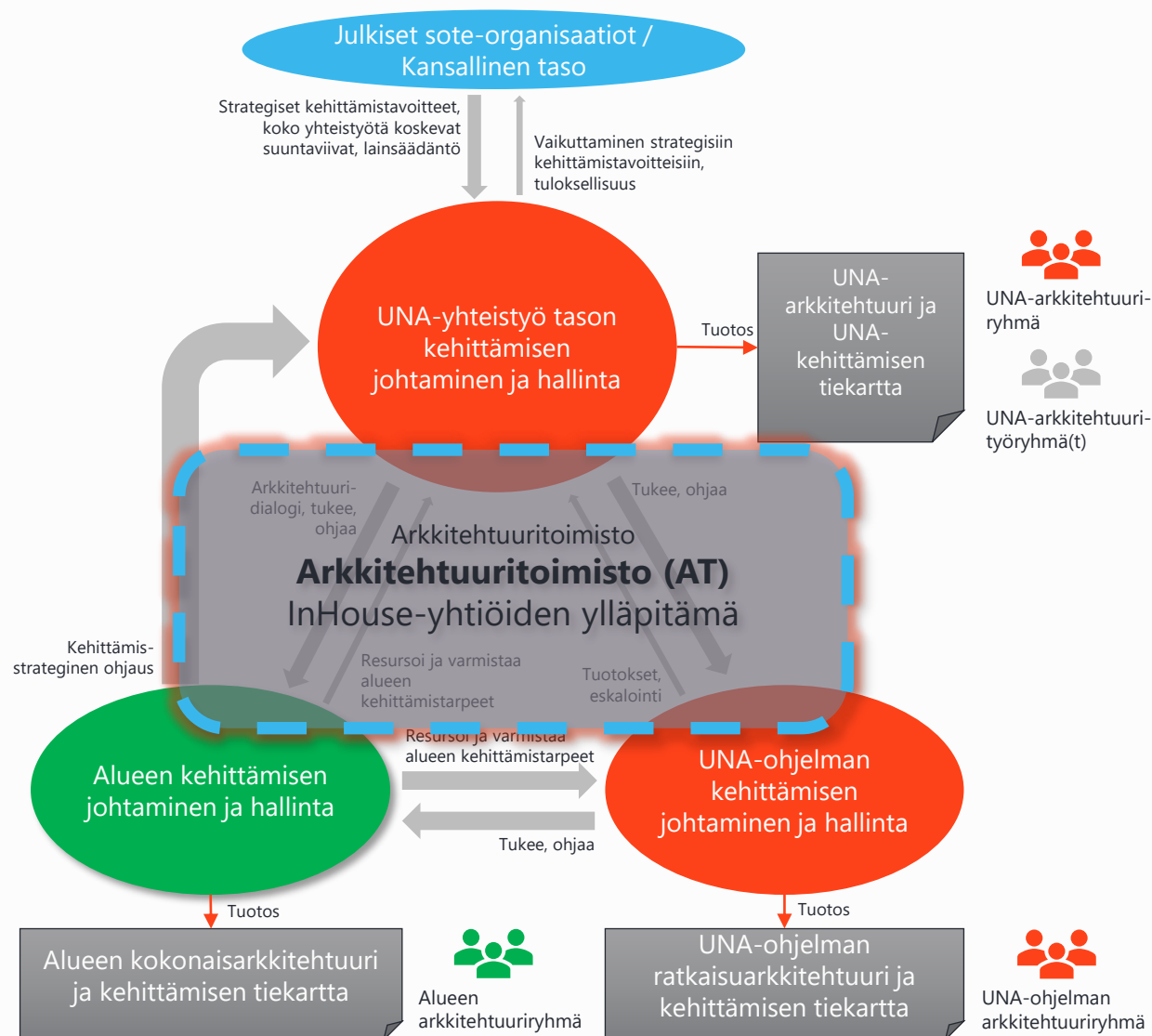

UNA Kaari

Kaarella tarkoitetaan tulevina vuosina hankittavaa tietojärjestelmäkokonaisuutta, joka sisältää sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilön tuottajan asiakaspalvelua toteuttaessaan tarvitsemat ict-palvelut sekä keskeiset palvelutuotannon resurssien hallinnan tietojärjestelmäkokonaisuuden toiminnallisuudet.

UNA ja arkkitehtuurien aseointi

Vuorovaikutus, tiedonkulku ja tuotokset

Kiitos!

Lisätietoja:

Merja.Tavajärvi-Mikkonen@LapIT.fi

p. 050 344 9885